

## הלנת שכר

דברים כ"ד: י"ד-ט"ו

לֹא־תַעֲשֶׂק שָׂכִיר עֲנִי וְאֶבְיוֹן מֵאֲחִיד אוֹ מִגֵּרָה אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ בְּשַׁעֲרֶיךָ:

בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שָׂכָרוֹ וְלֹא־תִבּוֹא עָלָיו הַשְּׁמֶשׁ כִּי עֲנִי הוּא וְאֶלְיוֹ הוּא נֹשֵׂא אֶת־נַפְשׁוֹ

וְלֹא־יִקְרָא עָלֶיךָ אֱלֹהִי וְהָיָה בָּךְ חַטָּא: {ס}

ויקרא י"ט: י"ג - לֹא־תַעֲשֶׂק אֶת־רֵעֶךָ וְלֹא תִגָּזַל לֹא־תִלְוִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אֶתְּךָ עַד־בֹּקֶר:ספרי דברים ר"ט- מלמד שכל הכובש שכר שכיר מעלה עליו הכתוב כאילו הוא נוטל את נפשורמב"ן, דברים כד טו

וַיִּצְוֶה הַכֹּתוּב לְפָרְעוֹ בְּיוֹמוֹ בְּהַשְׁלִים מְלֹאכְתּוֹ מִיָּד וְשֵׁלֵא תִבּוֹא עָלָיו הַשְּׁמֶשׁ, כְּדִי שְׂיִקְנֶה בְּשָׂכָרוֹ לוֹ וְלֹא־שִׁתּוֹ וּלְבָנָיו מִה שִׁיֵּאכְלוּ בְּלִילָה, כִּי עֲנִי הוּא כְּרִבִּי הַנֶּשֶׁכְּרִים, וְאֵל הַשָּׂכֵר הִזָּה הוּא נֹשֵׂא נַפְשׁוֹ שְׂיִקְנֶה בּוֹ מִזֶּזֶן לְהַחְיוֹת נַפְשׁוֹ. וְלִמַּד אוֹתָנוּ בְּכָאן כִּי מִה שֶׁאִמְר בְּתוֹרָה, לֹא תִלְוִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אֶתְּךָ עַד בֹּקֶר, הַכּוֹנֶה בּוֹ שֶׁתִּפְרָעֵנוּ בְּיוֹמוֹ, שֶׁאִם לֹא תִפְרָעֵנוּ בְּצֵאתוֹ מִמְּלֹאכְתּוֹ מִיָּד הֵנָּה יֵלֵךְ לְבֵיתוֹ וְיִשְׁאַר שָׂכָרוֹ אֶתְּךָ עַד בֹּקֶר, וְיָמוּת הוּא בְּרָעַב בְּלִילָה

בבלי, סוכה כט ע"ב

אָמַר רַב: בְּשִׁבִּיל אֲרֻבָּעָה דְּבָרִים נִכְסֵי בְּעָלֵי בְּתִים יוֹצְאִין לְטַמְיוֹן: עַל כּוֹבְשֵׁי שָׂכֵר שָׂכִיר, וְעַל עוֹשֵׂי שָׂכֵר שָׂכִיר, וְעַל שְׁפוֹרְקִין עוֹל מַעַל צִוְּאָרִיָּהוּ וְנוֹתְנִין עַל חֲבָרִיָּהוּ, וְעַל גְּסוֹת הָרוּחַ. וְגִסוֹת הָרוּחַ — כְּנָגֵד כּוֹלֵן. אָבֵל בְּעֵנָוִים כְּתִיב: "וְעֵנָוִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ וְהִתְעַנְּנוּ עַל רַב שְׁלוֹם".

זוהר, קדושים יד בתרגום בעל הסולם

**לא תבא עליו השמש**, היינו, הזהר, שלא תאסוף בשבילו מן העולם, מטרם שיגיע זמנו להאסף. כש"א עד לא תחשך השמש וגו', שרומז על פטירת אדם מן העולם. מכאן למדתי דבר אחר. אשר מי שממלא נפש העני, הנה אפילו כשמגיעים ימיו להסתלק מן העולם, הקב"ה ממלא את נפשו, ונותן לו יותר חיים.

**לא תלין פעולת שכיר**: בוא וראה, מי שלוקח שכרו של העני, הוא כאלו לוקח את נפשו ונפש אנשי ביתו. הוא המעיט את נפשו, הקב"ה ממעט ימיו, וממעט נפשו מעולם ההוא. כי כל אלו הבלים שיצאו מפיו של העני כל אותו היום, כולם עולים לפני הקב"ה ועומדים לפניו, ואח"כ עולה נפשו ונפשו של אנשי ביתו ועומדים באלו הבלים של פיו. דהיינו שתובעים דין לפני הקב"ה. ואז אפילו נגזר על אותו האדם, כמה ימים וכמה טוב, כולם נעקרים ממנו ומסתלקים ממנו

עקדת יצחק סט

והנה אחר שדבר באלו הפרשיות הראשונות בהישרת האדם בענין עסקיו ומצד עבודתו האדמה והאחזו בה נעתק אל הישרתו בעסקי בני האדם אלו עם אלו. ושרש גדול השרישה התורה האלהית בזה מסכים למה שאמר (ויקרא י"ט) ואהבת לרעך כמוך וזה כי פעולות האהבה ומעשה החסד ראוי שישוערו במדה היותר מיוחדת אליהם

משנה אבות ו': ה'

אל תבקש גדלה לעצמך, ואל תחמד כבוד... ואל תתאווה לשלחנם של מלכים, ששליחך גדול משלחנם, וכתרך גדול מכתרם, ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך: